

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา

การศึกษาความเสี่ยง ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือน โรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ป่วยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านห้วยบ่อทอง ปี 2556 จำนวน 411 คน เมื่อตรวจสอบข้อมูลพบว่าประชากรในทะเบียนผู้ป่วยหายไป จำนวน 113 คน โดยมีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1. ป่วยเป็นโรคหลอดเลือดสมอง	6
2. เสียชีวิต	17
3. ไม่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่	13
4. ไปรักษาโรงพยาบาลอื่นๆ	67
5. ขาดการรักษา	10
รวม	113

ดังนั้น ในการศึกษาจึงคงเหลือประชากรที่จะศึกษาจำนวน 298 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 239 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของประชากร ผลการศึกษานำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- 1.1 ข้อมูลทั่วไป
- 1.2 ข้อมูลด้านสุขภาพ
- 1.3 ภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (TIA)

ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมองใน 10 ปีข้างหน้า

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง

ส่วนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมอง

ส่วนที่ 5 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือน โรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีความเสี่ยงต่างกัน

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.3 ช่วงอายุที่พบบมากที่สุดคืออายุ 56 - 65 ปี ร้อยละ 39.8 รองลงมาคืออายุ 46 - 55 ปี และอายุ 66 - 75 ปี ร้อยละ 26.8 และ 20.1 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยอายุ 61.15 ปี (SD = 9.77) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 84.6 การประกอบอาชีพ 3 ลำดับแรกคือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ รับจ้าง และเกษตรกร ร้อยละ 35.6 31.9 และ 21.3 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 บาท ร้อยละ 48.5 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	71	29.7
หญิง	168	70.3
อายุ (ปี)		
35 - 45	8	3.3
46 - 55	64	26.8
56 - 65	95	39.8
66 - 75	48	20.1
> 75	24	10.0
ค่าเฉลี่ยอายุ = 61.15 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.77 อายุต่ำสุด 35 ปี อายุสูงสุด 87 ปี		
การศึกษา		
ไม่ได้เรียน	15	6.3
ประถมศึกษา	202	84.6
มัธยมศึกษา/ปวช.	18	7.5
ปวส./อนุปริญญา	1	0.4
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	2	0.8
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	1	0.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
อาชีพปัจจุบัน		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	85	35.6
รับจ้าง	76	31.9
เกษตรกร	51	21.3
ค้าขาย	18	7.5
ธุรกิจส่วนตัว	2	0.8
พนักงานบริษัทเอกชน	0	0.0
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	2.1
แม่บ้าน	2	0.8
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บาท)		
< 5,000	92	38.5
5,000 - 10,000	116	48.5
10,001 - 15,000	23	9.6
15,001 - 20,000	5	2.1
20,001 - 25,000	0	0.0
> 25,000	3	1.3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

1.2 ข้อมูลด้านสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่างเป็นโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 41.4 มีโรคร่วมอื่นที่ไม่ใช่ 3 โรคสำคัญ ร้อยละ 7.5 ระยะเวลาที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงและหรือโรคเบาหวาน 1 - 5 ปี ร้อยละ 38.1 และ 6 - 10 ปี ร้อยละ 36.4 ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ 3 - 4 ครั้ง/ปี ร้อยละ 46.0 และ 5 - 6 ครั้ง/ปี ร้อยละ 37.3 ดัชนีมวลกายอยู่ในระดับน้ำหนักเกินถึงอ้วน ร้อยละ 46.0 ปัจจุบันยังสูบบุหรี่ ร้อยละ 5.9 ดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราว ร้อยละ 13.0 และดื่มเป็นประจำทุกวัน/เกือบทุกวัน ร้อยละ 1.3 ตามลำดับ ประวัติเคยมีคนในครอบครัว (ญาติสายตรง) เป็นโรคหลอดเลือดสมองพบร้อยละ 18.0 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 52.3 และสำหรับคนที่เคยได้รับความรู้ แหล่งความรู้มาจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลอำเภอ/จังหวัด ร้อยละ 18.4 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละข้อมูลด้านสุขภาพ

ข้อมูลสุขภาพ	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
โรคประจำตัว		
โรคความดันโลหิตสูง	99	41.4
โรคเบาหวาน	21	8.8
โรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน	33	13.8
โรคความดันโลหิตสูงและภาวะไขมันในเลือดสูง	41	17.2
โรคเบาหวานและภาวะไขมันในเลือดสูง	7	2.9
โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวานและภาวะไขมันในเลือดสูง	38	15.9
โรคร่วมอื่นที่ไม่ใช่ 3 โรคสำคัญ		
ไม่มี	221	92.5
มี	18	7.5
ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (n = 18)		
ภาวะหัวใจเต้นผิดปกติ	4	
โรคหัวใจ	3	
โรคเก๊าท์	3	
โรคถุงลมโป่งพอง	5	
โรคกระเพาะอาหาร	3	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลสุขภาพ	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงและหรือโรคเบาหวาน (ปี)		
1 - 5	91	38.1
6 - 10	87	36.4
11 - 15	32	13.4
16 - 20	22	9.2
> 20	7	2.9
ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ ในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา		
1 - 2 ครั้ง	1	0.4
3 - 4 ครั้ง	110	46.0
5 - 6 ครั้ง	89	37.3
มากกว่า 6 ครั้ง	39	16.3
ประวัติเคยมีคนในครอบครัว (ญาติสายตรง) เป็นโรคหลอดเลือดสมอง		
ไม่มี	196	82.0
มี	43	18.0
ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (n = 43)		
พ่อ	20	46.5
แม่	16	37.2
พี่/น้อง	7	16.3
ปู่/ย่า/ตา/ยาย	3	7.0
ประวัติการสูบบุหรี่		
ไม่เคยสูบ	196	82.0
เคยสูบแต่เลิกแล้ว	29	12.1
ปัจจุบันยังสูบ	14	5.9

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลสุขภาพ	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
ประวัติการดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่เคยดื่ม	187	78.2
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	18	7.5
ดื่มเป็นครั้งคราว	31	13.0
ดื่มเป็นประจำทุกวัน/เกือบทุกวัน	3	1.3
ดัชนีมวลกาย (มาตรฐานเอเชีย) กก./ม. ²		
ผอม (< 18.5)	28	11.7
ปกติ (18.5-22.99)	101	42.3
น้ำหนักเกิน-อ้วน	110	46.0
น้ำหนักเกิน (23-24.99)	47	19.7
อ้วนระดับ 1 (25-29.99)	51	21.3
อ้วนระดับ 2 (> 29.99)	12	5.0
การได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง		
ไม่เคย	125	52.3
เคย	114	47.7
แหล่งที่เคยได้รับความรู้ (n=114)		
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลอำเภอ/จังหวัด	44	18.4
เพื่อน/ญาติ/คนรู้จัก	24	10.0
โทรทัศน์	24	10.0
เจ้าหน้าที่ รพ.สต.	9	3.8
อสม.	5	2.1
วิทยุ	4	1.7
อินเทอร์เน็ต	0	0.0
สื่อสิ่งพิมพ์/ป้ายโฆษณา	1	0.4
แผ่นพับ/คู่มือของโรงพยาบาล	3	1.3

1.3 ภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (TIA)

กลุ่มตัวอย่างเคยมีอาการภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว ถึงร้อยละ 28.0 โดยอาการที่พบบ่อยคือ อาการชาหรืออ่อนแรงของ“แขน/ขา” ข้างใดข้างหนึ่งอย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง ร้อยละ 52.2 รองลงมาคืออาการมองไม่ชัดเห็นภาพซ้อน 1 หรือ 2 ข้างอย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง ร้อยละ 47.8 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (TIA) ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

ภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
ไม่เคย	172	72.0
เคย (อย่างน้อย 1 อาการ)	67	28.0
ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (n = 67)		
1. เคยมีอาการชาหรืออ่อนแรงของ “แขน/ขา” ข้างใด ข้างหนึ่งอย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	35	52.2
2. เคยมีอาการมองไม่ชัดเห็นภาพซ้อน 1 หรือ 2 ข้างอย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	32	47.8
3. เคยมีอาการเดินเซ เดินลำบากหรือสูญเสียความสามารถในการทรงตัว อย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	20	29.8
4. เคยมีอาการปวดศีรษะอย่างรุนแรง โดยไม่ทราบสาเหตุอย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	14	20.9
5. เคยมีอาการชาหรืออ่อนแรงของกล้ามเนื้อใบหน้าหรือมุมปากตกข้างใดข้างหนึ่ง อย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	12	17.9
6. เคยมีอาการพูดลำบาก พูดไม่ชัด/ พูดไม่รู้เรื่องอย่างทันทีทันใดและหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	9	13.4

ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง ใน 10 ปีข้างหน้า

การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง เป็นการประเมินโอกาสเสี่ยงที่จะเป็นโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) ใน 10 ปีข้างหน้า ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินตารางสี (Color Chart) ของสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ในการศึกษานี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงจะเป็นโรคหลอดเลือดสมองในระดับสูง อันตราย ส่วนความเสี่ยงระดับสูงมาก ระดับสูง และระดับปานกลาง มีเพียง ร้อยละ 0.4 1.3 และ 8.3 ตามลำดับ สำหรับความเสี่ยงระดับต่ำพบมากถึง ร้อยละ 90.0 (ตารางที่ 4.4)

ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงระดับปานกลางถึงสูง จำนวน 24 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าชายเล็กน้อยร้อยละ 54.2 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 91.7 เข้ารับบริการทางการแพทย์ มากกว่า 5 ครั้ง/ปี ร้อยละ 70.8 เคยมีคนในครอบครัว เป็นโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 29.8 มากกว่าครึ่งเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 54.2 และเคยมีประวัติภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราวถึงร้อยละ 25 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ ของความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมองใน 10 ปีข้างหน้า

ความเสี่ยง	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ
ต่ำ	215	90.0
ปานกลาง	20	8.3
สูง	3	1.3
สูงมาก	1	0.4
สูงอันตราย	0	0.0

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมองในระดับปานกลางถึงสูง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 24)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	11	45.8
หญิง	13	54.2
การศึกษา		
≤ ประถม	22	91.7
> ประถม	2	8.3
ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ ในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา		
< 5 ครั้ง / ปี	7	29.2
≥ 5 ครั้ง / ปี	17	70.8
เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง		
ไม่เคย	11	45.8
เคย	13	54.2
ประวัติเคยมีคนในครอบครัว (ญาติสายตรง) เป็นโรคหลอดเลือดสมอง		
ไม่มี	17	70.8
มี	7	29.2
ประวัติภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (TIA) ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา		
ไม่มี	18	75.0
มี	6	25.0

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง

กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในแบบวัดความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง โดยได้คะแนนความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมองเท่ากับ 7.75 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.65) จากคะแนนเต็ม 12 ข้อ หรือคิดเป็นคะแนนร้อยละ 64.58

ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง Mean ± SD เท่ากับ 7.75 ± 3.65

เมื่อวิเคราะห์ความรู้อยู่ข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบคำถามถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 9 ข้อ ใน 12 ข้อ และตอบถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50 จำนวน 3 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์เล็กน้อยความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมอง ภาวะหัวใจเต้นผิดปกติเพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมอง และโรคหลอดเลือดหัวใจและโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย เป็นปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง โดยมีสัดส่วนการตอบถูกต้องรายข้อ ร้อยละ 32 - 83 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของคะแนนการตอบถูก จำแนกตามรายข้อความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง โรคหลอดเลือดสมอง (n = 239)

ปัจจัยเสี่ยง	ร้อยละของคะแนนการตอบถูก
1. โรคความดันโลหิตสูง เป็นปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง	83
2. การออกกำลังกาย ช่วยลดปัจจัยเสี่ยง โรคหลอดเลือดสมอง	82
3. น้ำหนักเกิน / อ้วนเป็นปัจจัยเสี่ยง โรคหลอดเลือดสมอง	81
4. โรคเบาหวานเพิ่มความเสี่ยง ต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมอง	81
5. ภาวะไขมันในเลือดสูง เป็นปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง	77
6. ความเสี่ยงในการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง เพิ่มขึ้นตามอายุ	67
7. ผู้ที่เคยเป็นโรคหลอดเลือดสมองมาแล้ว จะไม่ใช่ซ้ำอีก	62
8. ถ้าพ่อแม่ เป็นโรคหลอดเลือดสมอง ลูกจะมีโอกาสเป็นด้วย	59
9. การสูบบุหรี่เพิ่มความเสี่ยง ต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมอง	56
10. โรคหลอดเลือดหัวใจและโรคกล้ามเนื้อ หัวใจตาย เป็นปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง	49

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปัจจัยเสี่ยง	ร้อยละของคะแนนการตอบถูก
11. ภาวะหัวใจเต้นผิดปกติเพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดคสมอง	44
12. การดื่มแอลกอฮอล์เล็กน้อยเพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดคสมอง	32

ส่วนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดคสมอง

กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในแบบวัดความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดคสมอง โดยได้คะแนนความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดคสมองเท่ากับ 4.14 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.21) จากคะแนนเต็ม 10 ข้อ หรือคิดเป็นคะแนนร้อยละ 41.40

ความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดคสมอง Mean \pm SD เท่ากับ 4.14 \pm 2.21

เมื่อวิเคราะห์ความรู้รายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบคำถามถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50 จำนวนมากถึง 7 ใน 10 ข้อ และตอบคำถามถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 3 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความสับสนระหว่างอาการเตือนที่เกิดขึ้นทันทีทันใดกับอาการที่เกิดขึ้นแบบเรื้อรัง โดยมีสัดส่วนการตอบถูกต้องรายข้อ ร้อยละ 8 - 78 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ร้อยละของคะแนนการตอบถูก จำแนกตามรายข้อความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดคสมอง (n = 239)

อาการเตือน	ร้อยละของคะแนนการตอบถูก
1. อาการชาหรืออ่อนแรงของ “กล้ามเนื้อใบหน้า หรือมุมปากตก” ข้างใดข้างหนึ่งอย่างทันทีทันใด	78
2. การสับสน พูดลำบาก พูดไม่ชัด หรือพูดไม่รู้เรื่องอย่างทันทีทันใด	72
3. อาการชาหรืออ่อนแรงของกล้ามเนื้อ “แขน/ขา” ข้างใดข้างหนึ่งอย่างทันทีทันใด	54

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

อาการเตือน	ร้อยละของคะแนนการตอบถูก
4. การเดินเซ เดินลำบาก หรือสูญเสียความสามารถในการทรงตัวตัวอย่างทันทีทันใด และอาการหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	50
5. อาการมองเห็นภาพซ้อน 1 หรือ 2 ข้างอย่างทันทีทันใด	46
6. อาการปวดศีรษะอย่างรุนแรง โดยไม่ทราบสาเหตุอย่างทันทีทันใด และอาการหายเป็นปกติภายใน 24 ชั่วโมง	38
7. อาการปวดศีรษะเรื้อรังค่อยเป็นค่อยไป	31
8. อาการมองเห็นไม่ชัด ตามัวเรื้อรังค่อยเป็นค่อยไป 1 หรือ 2 ข้าง	26
9. การเดินเซ เดินลำบาก หรือสูญเสียความสามารถในการทรงตัว อย่างค่อยเป็นค่อยไป	10
10. อาการชาหรืออ่อนแรงของกล้ามเนื้อ ‘แขน/ขา’ ทั้งสองข้างอย่างต่อเนื่องค่อยเป็นค่อยไป	8

ส่วนที่ 5 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีความเสี่ยงต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ มีคะแนนความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือน โรคหลอดเลือดสมองเท่ากับ 7.63 และ 4.09 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงระดับปานกลางถึงสูง มีคะแนนความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือน โรคหลอดเลือดสมองเท่ากับ 8.91 และ 4.57 ตามลำดับ โดยผลการทดสอบด้วยสถิติ Independent T- test พบว่าทั้งกลุ่มที่มีความเสี่ยงระดับต่ำและกลุ่มที่มีความเสี่ยงระดับปานกลางถึงสูง มีคะแนนความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือน โรคหลอดเลือดสมองไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือน โรคหลอดเลือดสมองในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงต่างกัน

ระดับความเสี่ยง	จำนวน (n= 239)	คะแนนเฉลี่ย ความรู้ปัจจัยเสี่ยง Mean ± SD	T- test p-value	คะแนนเฉลี่ย ความรู้อาการเตือน Mean ± SD	T- test p-value
เสี่ยงต่ำ	215	7.63 ± 3.68	0.109	4.09 ± 2.22	0.331
เสี่ยงปานกลางถึงสูง	24	8.91 ± 3.15		4.57 ± 2.15	

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษานี้ ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้สถิติ Independent T- test และ Chi-Square เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอื่นๆ กับความเสี่ยง และความรู้ปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือนของโรคหลอดเลือดสมอง ดังแสดงในตาราง ที่ 9 - 10

การทดสอบระหว่างภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (TIA) กับความเสี่ยง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยมีภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว มีความเสี่ยงระดับปานกลางถึงสูงเพียงแค่ 6 คน ส่วนที่เหลือมีความเสี่ยงระดับต่ำถึงจำนวน 61 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว มีความเสี่ยงระดับปานกลางถึงสูงจำนวน 18 คน และมีความเสี่ยงระดับต่ำจำนวน 154 คน โดยผลการทดสอบด้วยสถิติ Chi-Square พบว่าทั้งกลุ่มที่มีความเสี่ยงระดับต่ำและกลุ่มที่มีความเสี่ยงระดับปานกลางถึงสูง มีภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 4.9)

จากการทดสอบเพิ่มเติมโดยใช้สถิติ Independent T- test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอื่นๆ กับความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือนของโรคหลอดเลือดสมอง พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p - value < 0.05) ของความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง มีอยู่ 4 ปัจจัย ดังนี้ อายุน้อยกว่า 50 ปี การศึกษาสูงกว่าระดับประถม เคยได้รับความรู้โรคหลอดเลือดสมอง และเคยมีอาการภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราวมาก่อน

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p - value < 0.05) ของความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมอง มีอยู่ 3 ปัจจัย ดังนี้ การศึกษาสูงกว่าระดับประถม เคยได้รับความรู้โรคหลอดเลือดสมอง และเคยมีอาการภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราวมาก่อน (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.9 จำนวน และร้อยละของภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (TIA) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงต่างกัน

ภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว	ระดับเสี่ยงปานกลางถึงสูง	ระดับเสี่ยงต่ำ	จำนวน(ร้อยละ) (n= 239)	χ^2 - test p-value
เคยมี	6	61	67 (28.0)	0.480
ไม่เคยมี	18	154	172(72.0)	

ตารางที่ 4.10 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอื่นกับคะแนนความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือนของโรคหลอดเลือดสมอง

	จำนวน (n= 239)	คะแนนเฉลี่ย ความรู้ปัจจัยเสี่ยง Mean \pm SD	T- test p-value	คะแนนเฉลี่ย ความรู้อาการเตือน Mean \pm SD	T- test p-value
เพศ					
ชาย	71	8.10 \pm 3.57	0.342	4.03 \pm 2.18	0.618
หญิง	168	7.61 \pm 3.68		4.18 \pm 2.23	
อายุ					
< 50	18	9.50 \pm 1.58	<0.001*	4.72 \pm 1.74	0.244
\geq 50	221	7.61 \pm 3.73		4.09 \pm 2.24	
การศึกษา					
\leq ประถม	217	7.55 \pm 3.74	<0.001*	4.02 \pm 2.23	0.001*
> ประถม	22	9.77 \pm 1.48		5.32 \pm 1.55	
การได้รับความรู้ โรคหลอดเลือดสมอง					
ไม่เคย	125	6.37 \pm 4.11	<0.001*	3.34 \pm 2.36	<0.001*
เคย	114	9.27 \pm 2.24		5.01 \pm 1.64	
จำนวนปีที่เป็น โรคประจำตัว					
\leq 10 ปี	178	7.74 \pm 3.71	0.933	4.19 \pm 2.22	0.573
> 10 ปี	61	7.79 \pm 3.49		4.00 \pm 2.20	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	จำนวน (n= 239)	คะแนนเฉลี่ย ความรู้ปัจจัยเสี่ยง Mean ± SD	T- test p-value	คะแนนเฉลี่ย ความรู้อาการเตือน Mean ± SD	T- test p-value
ประวัติครอบครัวเป็น โรคหลอดเลือดสมอง					
ไม่มี	196	7.63 ± 3.79	0.178	4.05 ± 2.24	0.194
มี	43	8.33 ± 2.86		4.53 ± 2.03	
ประวัติเคยเป็น TIA					
ไม่เคย	172	7.44 ± 3.87	0.015*	3.88 ± 2.32	0.001*
เคย	67	8.57 ± 2.87		4.79 ± 1.74	

* ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved